

Tekst je emitovan 22. juna 2007. godine u Hronici Treceg programa Radio Beograda.

U petak, 15. juna 2007. godine u Galeriji *Artget* Kulturnog centra Beograda pijanistkinja Nada Kolundžija i gosti koncerta, klavirski duo Milica Ilić i Milivoje Veljić izveli su dela Kloda Debisija, Arnolda Šenberga, Džona Kejdža, Jasne Veličković i Katarine Miljković.

Osvrt Ivane Miladinović

Resital Nade Kolundžije ostvaren je u okviru multimedijalne manifestacije pod nazivom “Festival jednog pisca” posvećene Stanislavu Vinaveru, a u organizaciji Kulturnog centra Beograda. Kao gost, na koncertu je nastupio klavirski duo koji čine mladi umetnici Milica Ilić i Milivoje Veljić. Fizionomija programa bila je oblikovana u skladu sa idejom osvetljavanja različitih tendencija obogaćenja zvuka klavira u poslednja dva veka. U prvom delu koncerta, delima Kloda Debisija, Arnolda Šenberga i Džona Kejdža, predstavljena su različita stilsko-tehnička i poetička usmerenja kroz presek pijanističke literature u prvoj polovini XX veka. Drugi deo koncerta činila su ostvarenja mladih domaćih kompozitorki Jasne Veličković i Katarine Miljković, čiji zajednički imenilac predstavlja postmodernistički dijalog sa različitim slojevima muzičke prošlosti.

Prvi deo programa bio je uokviren ranim delima Džona Kejdža, kompozitora čiju je muziku početkom 80-ih godina u našoj sredini prva promovisala upravo Nada Kolundžija.. Koncertno veče je započelo na efektan način, Kejdžovim delom *Koreni neusredsređenosti* za preparirani klavir, u kojem je funkcija osnovnog mehanizma instrumenta proširena ubacivanjem šrafova i zavrtnja između žica. Potenciranjem tembra kao osnovnog parametra pijanistkinja je predstavila klavir u drugačijem, “neuobičajenom” svetlu – kao beskrajno promenljiv udarački instrument sa dirkama, ali i jasno pokazala da uloga izvođača postaje od vitalne važnosti u kreiranju i selekciji prepariranih zvukova. Kejdžov avangardni stav da je istorija takozvanog usavršavanja muzičkih instrumenata zapravo istorija propadanja a ne progresije, jasno je manifestovana *Svitom za klavir igračku* iz 1948. godine kojoj je pijanistkinja dodelila centralno mesto na repertoaru. Izuzetan osećaj za fraziranje i lakoća interpretacije došli su do izražaja u ovom jednostavnom, nepretencioznom delu, koje danas, pola veka posle svog nastanka, više nema antiemetnički karakter, već postaje “autonomno delo” unutar institucije muzike. Mada se društvena institucija umetnosti pokazala kao otporna na ovakve avangardne napade, uvođenje klavira igračke u koncertnu salu sredinom XX veka predstavljalo je ne samo radikalni čin u Kejdžovoj borbi protiv

“specijalnog instrumentarijuma”, već je prouzrokovalo i dalekosežnije posledice, omogućilo upotrebu različitih zvukova, bez obzira na njihovo poreklo i prirodu, u kontekstu umetničkog dela. Između ove dve radikalne transformacije klavira – klavira kao *one-man percussion band*-a i *klavira igračke*, izvedena su dela Arnolda Šenberga i Kloda Debisija. Stilski pažljivo profilisanom interpretacijom Šenbergovih *Šest malih komada* na adekvatan način je istaknut ekspresionistički karakter dela. Posebno treba izdvojiti uspešno ostvarenu dramaturgiju volumena zvuka i dinamičkog reljefa u okviru *piana* u poslednjem komadu posvećenom uspomeni na Gustava Malera, koji mnogi analitičari smatraju najvišim stepenom dematerijalizacije muzičkog jezika.

Gosti koncerta, klavirski duo u sastavu Milica Ilić i Milivoje Veljić, izveli su *Antički epigraf*, jedno od poslednjih dela Kloda Debisija. Tehnički preciznom i muzički osmišljenom interpretacijom, a pre svega izražajnim korišćenjem svih registara klavira, dinamičkim senčenjima i pokazivanjem slojevitosti fature, ovi umetnici su demonstrirali odlično vladanje u okviru impresionističkog stilskog prosedea.

U daljem toku koncertne večeri Nada Kolundžija se pokazala kao izuzetan interpretator savremene domaće produkcije. Čini se da je njeno tumačenje kompozicije *Gud Bah* za klavir i CD Jasne Veličković otvorilo nove perspektive slušanja. Budući da je delo zasnovano na dva istovremena ali u osnovi različita čitanja *Preludijuma i fuge u Ce-duru* iz prve sveske *Dobro temperovanog klavira* – snimka interpretacije Glena Gulda i živog izvođenja kompozitorski reinterpetiranog dela, između „ličnog“ i „tuđeg“ rada nije se mogla napraviti jasna distinkcija, a time je i granica između interpretacije i kompozicije postala zamagljena.

Kompozicija *Niti* Katarine Miljković inspirisana je folklornim, heterofonim pevanjem žena s Balkana. Mada ova kompozitorka već duže vreme ne živi na Balkanu, njena muzika je, kako sama autorka ističe, uhvaćena u “mrežu sećanja čija svaka nit ima specifičan zvuk podneblja” u kojem je odrasla. Poseban kvalitet predstavljalo je Kolundžijino umeće jasnog izdvajanja melodijskih fragmenata na početku dela koji formiraju grupu linija, a zatim se razvijaju kroz četiri varijacije, od kojih svaka donosi karakterističan tretman muzičkog vremena.

Pijanistkinja Nada Kolundžija je i ovim koncertom pokazala da je jedan od naših najboljih interpretatora savremenog muzičkog stvaralaštva. To je potvrdila dobrom koncepcijom repertoara koji osvetljava pluralizam dešavanja na polju pijanističke literature u modernoj i postmodernoj muzici, kao i visokim kvalitetom interpretacije i izuzetnom izvođačkom sposobnošću pronicanja u različite muzičke diskurse.